

KİTAP

Savaşın hemen sonrasında neler oldu?

“Leidseplein Meydanı’nda Amsterdamlılar bisikletlerini havaya fırlatmışlar ve ‘yaşasın, bisikletlerimizi geri aldık!’, diye bağırıyorlardı. Tarihteki en büyük bisiklet hırsızlığı sayılan olayda Almanlar, işgal sırasında bütün Hollandalıların bisikletlerine el koymuşlardı.” Simon Kuper, kült kitabı ‘Futbol Asla Sadece Futbol Değildir’de, 1988’de Batı Almanya’da düzenlenen ve Avrupa Futbol Şampiyonası’nda, Hollanda’nın Batı Almanya’yı yarı finalde elemesi üzerine, Hollandalıların bunu nasıl kutladığını bu sözlerle anlatır. Hollandalı tarihçi Prof.Dr. Le de Jong’un maç sonucunu, “bunun savaşla ilgisi olduğu kesin. İnsanların bunu inkâr etmeleri ne kadar garip” diye değerlendirdiğini aktarır sonrasında. Ama Simon Kuper’in anlattığı olay, savaştan 43 yıl sonra gerçekleşmiştir. Asıl soru, hukuken 2 Eylül 1945’te sona eren savaşın ardından, yani 3 Eylül itibarıyla dünyada neler oldu? Hollandalı tarihçi Ian Buruma, ‘Sıfır Yılı’ adlı kitabında 1945’in tarihini yazıyor. **YKY** tarafından yayımlanan ve Nurettin Elhuseyni’nin

ustalıklı çevirisiyle okuyacağınız kitapta, Amerika’dan Japonya’ya kadar savaşta yer alan bütün ülkelerde neler yaşandığını **anlatıyor**. Haklı olarak ‘Sevinç’ başlığını koyduğu ilk bölüm itibarıyla kimlerin nasıl davrandığını **anlatıyor** uzun uzun. Ölü-yaralı bilançolarından ziyade

hayatta kalanların, dünyayı bu hale getirenlere ve kendilerine bu zulmü yapanlara nasıl karşılık verdiklerini aktarıyor. Çekoslovakya’daki ‘göze göz intikam’ mottosuyla **zamanda** da kendi elleriyle yaptıkları toplama kamplarında bu kez kendileri tutsak olan Alman esirlere yapılan muameleyi, işgal edilen ülkelerde halkın işbirlikçilere nasıl davrandığını,

kurulan mahkemeleri, savaş galibi generallerin bunu nasıl bir siyasi propaganda aracı olarak kullandıklarını, idam mangalarını, Sovyet askerlerinin Almanlara uyguladığı şiddeti ve aynı **zamanda** halkın sarmaya çalıştığı yaraları **anlatıyor**. II. Dünya Savaşı hakkında yazılan onca kitap arasında felaketin ‘hemen sonrasında’ dair birkaç kitaptan en etkilisi ‘Sıfır Yılı’.

Çağlayan Çevik/ccevik@hurriyet.com.tr

